

FIȘA DISCIPLINEI

Drept canonic ortodox. Administrație și legislație bisericească IV / Orthodox Canonical Law. Legislation and Church Management IV

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Departamentul de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Drept canonic ortodox. Administrație și legislație bisericească IV / Orthodox Canonical Law. Legislation and Church Management IV				Codul disciplinei	OLR6668
2.2. Titularul activităților de curs					Pr. Lect. dr. Răzvan Tudor Perșa		
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr. Lect. dr. Răzvan Tudor Perșa		
2.4. Anul de studiu	IV	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					6
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					31
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					35
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					0
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				64	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Sală dotată cu aparatura de proiecție pentru prezentarea cursului în tehnica Power Point/ Prezi
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Sală dotată cu aparatura de proiecție pentru prezentarea cursului în tehnica Power Point/ Prezi

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	• Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic • Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) • Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii • Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale • Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor • Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	• Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă • Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. OBIECTIVELE DISCIPLINEI (REIEȘIND DIN GRILA COMPETENȚELOR ACUMULATE)

7.1 OBIECTIVUL GENERAL AL DISCIPLINEI	• Să cunoască modul de reglementare și de realizarea a relațiilor bisericești, inter-confesionale și a relațiilor Stat-Biserică
7.2 OBIECTIVELE SPECIFICE	• Să stăpânească noțiunile fundamentale ale disciplinei • Să cunoască modul de articulare a conștiinței canonice în realizării relațiilor bisericești • Să cunoască modul de manifestare a subsidiarității în cadrul relațiilor bisericești • Să cunoască modul raportare a Bisericii Ortodoxe față de Stat și alte organizații • Să cunoască modul raportare a Bisericii față de ceilalți creștini • Să cunoască modul raportare a Bisericii față de celelalte religii

8. CONȚINUTURI

8.1 CURS	Metode de predare	Observații
1. FUNDAMENTELE CANONICE ALE RELAȚIILOR BISERICEȘTI	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
2. RELAȚIILE ÎN CADRUL BISERICII ORTODOXE	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
3. SFÂNTUL ȘI MARELE SINOD DIN CRETA (2016). PREGĂTIRE, CONVOCARE, TEXTE PRESINODALE, DEZBATERICA ÎN PLEN	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
4. DOCUMENTELE OFICIALE ALE SFÂNTULUI ȘI MARELUI SINOD DIN CRETA	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții	Cursul durează două ore

	+ întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	
5. RECEPTAREA SFÂNTULUI ȘI MARELUI SINOD DIN CRETA	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează patru ore
6. PROBLEME ACTUALE ÎN RELAȚIILE INTERORTODOXE	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
7. PROBLEMA COMUNIUNII ACTUALE DINTRE BISERICILE ORTODOXE. PATRIARHIA ECUMENICĂ ȘI PATRIARHIA MOSCOVEI.	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
8. FUNDAMENTELE RELAȚIILOR DINTRE BISERICĂ ȘI STAT	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
9. EVOLUȚIA RELAȚIILOR DINTRE BISERICĂ ȘI STAT ÎN ROMÂNIA	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
10. LIBERTATEA RELIGIOASĂ ÎN CONSTITUȚIA ROMÂNIEI ȘI ÎN LEGEA CULTELOR	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
11. LEGISLAȚIA DE STAT CU INCIDENȚĂ ASUPRA CULTELOR. BISERICA ORTODOXĂ ȘI CODUL CIVIL, PENAL ȘI FISCAL	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
12. FINANȚAREA CULTELOR LA NIVEL EUROPEAN ȘI ÎN ROMÂNIA	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore
13. DIMENSIUNEA CANONICĂ A RELAȚIILOR BISERICII ORTODOXE CU CEILALȚI CREȘTINI ȘI CU CELELALTE RELIGII. ANALIZĂ CANONICĂ A IMPLICĂRII BISERICII ORTODOXE ÎN MIȘCAREA ECUMENICĂ	Prelegere în Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului	Cursul durează două ore

Bibliografie

- Răzvan Perșa, „Rugăciunea cu ereticii sau schismaticii. Prevederi ale Tradiției Canonice și practica Bisericilor Ortodoxe Autocefale”, în Casian Rușeț (ed.), Rugăciunea și mărturisirea în viața Bisericii și relevanța lor pentru societatea post-modernă, 2023, pp. 383-416.
- Răzvan Perșa, „A Canonical and Theological Reconsideration of the Document “The Importance of Fasting and Its Observance Today” of the Holy and Great Council of Crete”, Studia Universitatis Babes-Bolyai Theologia Orthodoxa, 63, 2 (2018), pp. 105-137.
- Răzvan Perșa, „A canonical analysis of the most controversial phrase of the Holy and Great Council: “the Orthodox Church accepts the historical name of other non-Orthodox Christian Churches and Confessions that are not in communion with her”, Studia Theologia Orthodoxa, 1 (2017), pp. 131-157.
- Razvan Persa, „The Image of Jews According to the Canonical Tradition of the Orthodox Church”, Religions 14: 91 (2023).
- Patriciu VLAICU, Canon și Libertate-Împărtășirea continuă din experiența Bisericii, Editura PUC, Cluj-Napoca, 2013
- Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMO, Bcuruești 2008.
- Răzvan Perșa, „The Canonical Tradition of the Orthodox Church and the Holy and Great Council. Between Reception and Rejection”, Studia Theologia Orthodoxa, 1 (2017), pp. 39-72.
- Stan, L., „Iconomie și intercomuniune”, în: Ortodoxia, XXII (1970), 1, pp. 5-19.
- Goreanu, V., „Comuniune sau intercomuniune? Precizări privind relațiile Bisericii Ortodoxe cu eterodocșii”, în: Ortodoxia, 59 (2008), pp. 263-274
- Stan, Liviu, „Iconomie și intercomuniune”, în: Ortodoxia, XXII (1970), 1, pp. 5-19.

- Stăniloae, Dumitru, „Iconomia dumnezeiască, temei al economiei bisericești”, în: Ortodoxia, XXI (1969), 1, pp. 3-24 - STĂNILOAE D., Sobornicitatea deschisă, O 2/1971. - Stăniloae, Dumitru, „Iubire și adevăr: pentru o depășire a dilemei ecumenismului contemporan”, în: Ortodoxia, 1967, 2 - Bria, Ion, Tratat de Teologie Dogmatică și Ecumenică, Ed. România Creștină, București, 1999. - Gabor, Adrian, Biserică și Stat în timpul lui Teodosie cel Mare, Ed. Bizantină, București, 2004. - Ivan, Iorgu, „Învățătura Bisericii Ortodoxe despre autoritatea de stat”, în: Îndrumător bisericesc, Sibiu, 1971. - Patriciu VLAICU, „Conceptul de relație între Biserică și stat în Ortodoxie „în Relația ideală dintre biserică și stat”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000. - Patriciu VLAICU, <i>Locul și rolul recunoscut Bisericii în țările Uniunii Europene</i>, Cluj – Napoca, Arhiepiscopala, 1998; - Stan, Liviu, „Relațiile dintre Stat și Biserică”, în: Ortodoxia, 1952, 3-4.		
8.2 SEMINAR / LABORATOR	Metode de predare	Observații
1. MANIFESTAREA PRINCIPIULUI SUBSIDIARITĂȚII ÎN RELAȚIILE BOR CU STATUL ȘI CELELALTE INSTITUȚII – STUDI DE CAZ	Prezentări Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema seminarului	Tema este abordată într-o oră
2. COMISIILE DE DIALOG ÎNTRE BISERICA ORTODOXĂ ȘI CELELALTE CULTE CREȘTINE	Prezentări Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema seminarului	Tema este abordată două ore
3. LIMITELE CANONICE ÎN RELAȚIA DINTRE ORTODOCȘI ȘI ETERODOCȘI. CUM SUNT CONSIDERAȚII CEI DE ALTE CONFESIUNI CREȘTINE?	Prezentări Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema seminarului	Tema este abordată în două ore
4. ÎNTRUNIRILE ECUMENICE ȘI IMPLICAȚIILE CANONICE. ANALIZA CANONICĂ A RUGĂCIUNII COMUNE CU ETERODOCȘI	Prezentări Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema seminarului	Tema este abordată în două ore
5. LIMITELE CANONICE ÎN RELAȚIA ORTODOCȘILOR CU NECREȘTINI	Prezentări Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema seminarului	Tema este abordată în două ore
6. LIMITELE AUTONOMIEI ÎN RELAȚIA STAT-CULTE	Prezentări Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema seminarului	Tema este abordată în două ore
7. LIBERTATEA RELIGIOASĂ ȘI MANIFESTAREA EI ÎN CONTEXT ACTUAL	Prezentări Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema seminarului	Tema este abordată în două ore
8. PERSPECTIVELE RELAȚIILOR DINTRE STATE ȘI CULTE LA NIVEL EUROPEAN	Prezentări Power Point + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema seminarului	Tema este abordată într-o oră
BIBLIOGRAFIE - PATRICIU VLAICU, CANON ȘI LIBERTATE-ÎMPĂRȚĂȘIREA CONTINUĂ DIN EXPERIENȚA BISERICII, EDITURA PUC, CLUJ-NAPOCA, 2013 - STATUTUL DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A BISERICII ORTODOXE ROMÂNE, ED. IBMO, BUCUREȘTI 2008. - STAN, L., „ICONOMIE ȘI INTERCOMUNIUNE”, ÎN: ORTODOXIA, XXII (1970), 1, PP. 5-19. - STAN, LIVIU, „RELAȚIILE DINTRE STAT ȘI BISERICĂ”, ÎN: ORTODOXIA, 1952, 3-4.		

- GOREANU, V., „COMUNIUNE SAU INTERCOMUNIUNE? PRECIZĂRI PRIVIND RELAȚIILE BISERICII ORTODOXE CU ETERODOCȘII”, ÎN: *ORTODOXIA*, 59 (2008), pp. 263-274
- ICHIM, DUMITRU, „PROBLEMA CELIBATULUI PREOȚESC ÎN BISERICA ROMANO-CATOLICĂ”, ÎN: *STUDII TEOLOGICE*, XXII (1970), 9-10.
- CARAZA, I., *HRISTOLOGIA SINODULUI IV ECUMENIC DE LA CALCEDON ÎN PREOCUPĂRILE TEOLOGILOR ROMANO-CATOLICI ȘI PROTESTANȚI ÎN VREMEA NOASTRĂ ȘI PUNCTUL DE VEDERE ORTODOX*, SLOBOZIA, 2000
- STAN, LIVIU, „ICONOMIE ȘI INTERCOMUNIUNE”, ÎN: *ORTODOXIA*, XXII (1970), 1, pp. 5-19.
- STĂNILOAE, DUMITRU, „ICONOMIA DUMNEZEIASCĂ, TEMEI AL ICONOMIEI BISERICEȘTI”, ÎN: *ORTODOXIA*, XXI (1969), 1, pp. 3-24
- STĂNILOAE D., *SOBORNICITATEA DESCHISĂ*, O 2/1971.
- STĂNILOAE, DUMITRU, „IUBIRE ȘI ADEVĂR: PENTRU O DEPĂȘIRE A DILEMEI ECUMENISMULUI CONTEMPORAN”, ÎN: *ORTODOXIA*, 1967, 2
- BRIA, ION, *TRATAT DE TEOLOGIE DOGMATICĂ ȘI ECUMENICĂ*, ED. ROMÂNIA CREȘTINĂ, BUCUREȘTI, 1999.
- ECUMENISMUL, TRAD. DE ȘTEFAN NUȚESCU, ED. EVANGHELIMOS, BUCUREȘTI, 2004.
- HOMIAKOV, ALEXIS, *BISERICA ESTE UNA*, TRAD. DE ELENA DEREVICI ȘI LUCIA MUREȘAN, ED. REÎNTREGIREA, ALBA IULIA, 2004.
- KURAEV, ANDREI, *PROVOCĂRILE ECUMENISMULUI*, TRAD. DE BORIS BUZILĂ, ED. SOFIA, BUCUREȘTI, 2006.
- CIUCUR, M., „PRINCIPIUL ADAPTĂRII UNITĂȚILOR TERITORIALE BISERICEȘTI LA ÎMPĂRȚIREA ADMINISTRATIV-POLITICĂ DE STAT ÎN SECOLELE I-VI”, ÎN: *MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI*, LIII (1977), pp. 555-566
- GABOR, ADRIAN, *BISERICĂ ȘI STAT ÎN TIMPUL LUI TEODOSIE CEL MARE*, ED. BIZANTINĂ, BUCUREȘTI, 2004.
- PREDA, RADU, *BISERICA ÎN STAT. O INVITAȚIE LA DEZBATERE*, ED. SCRIPTA, 1999.
- IVAN, IORGU, „ÎNVĂȚĂTURA BISERICII ORTODOXE DESPRE AUTORITATEA DE STAT”, ÎN: *ÎNDRUMĂTOR BISERICESC*, SIBIU, 1971.
- PATRICIU VLAICU, „CONCEPTUL DE RELAȚIE ÎNTRE BISERICĂ ȘI STAT ÎN ORTODOXIE „ÎN RELAȚIA IDEALĂ DINTRE BISERICĂ ȘI STAT. , PRESA UNIVERSITARĂ CLUJJEANĂ, CLUJ-NAPOCA, 2000.
- *LOCUL ȘI ROLUL RECUNOSCUȚ BISERICILOR ÎN ȚĂRILE UNIUNII EUROPENE*, CLUJ – NAPOCA, ARHIDIECEZANA, 1998;

9. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI

- Conținutul disciplinei este menit a pregăti pe studenți pentru asumarea rânduiei bisericești în viața comunitară, înțelegerea Tradiției canonice în viața Bisericii și asumarea unui rol activ comunității locale, chiar din perioada în care sunt simplii mireni

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 CURS	EXAMEN SCRIS	VERIFICAREA ACUMULĂRII CUNOȘTINȚELOR	60%
		VERIFICAREA CAPACITĂȚII DE APLICARE A CUNOȘTINȚELOR ACUMULATE	30%
10.5 SEMINAR	PARTICIPAREA ACTIVĂ LA SEMINARII		10%
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoștințe minime pentru nota 5: Tratarea suficientă a cel puțin două subiecte din cele trei • Obținerea a cel puțin 50% din punctajul dedicat seminariilor			

Data completării

4 APRILIE 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

17.04.2025

Semnătura directorului de departament

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Dr. Anghel', is written over a faint, circular official stamp.